

**Ovidiu Podaru
Andreea-Carla Loghin**

Drept contravențional

Curs universitar

Ediția a 2-a, actualizată

Editura
Hamangiu

Cuprins

PARTEA I. TEORIA GENERALĂ A CONTRAVENȚIEI	1
CAPITOLUL I. INTRODUCERE	3
A. Definiția contravenției	3
B. Istoric	5
C. Sediul reglementării. Raportul dreptului contravențional cu dreptul penal	8
CAPITOLUL II. APLICAREA NORMELOR CONTRAVENȚIONALE ÎN SPAȚIU ȘI TIMP	11
<i>Secțiunea 1. Tipurile de acte de reglementare contravențională</i>	<i>11</i>
A. Legile, ordonanțele și hotărârile de Guvern	11
B. Hotărârile consiliilor locale și județene	11
C. Hotărârile consiliilor locale de sector ale municipiului București	12
D. Probleme specifice de aplicare a actelor de reglementare contravențională	13
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii contravenționale în spațiu</i>	<i>15</i>
A. Teritorialitatea legii contravenționale	16
B. Principiile subsidiare de aplicare în spațiu a legii contravenționale	20
<i>Secțiunea a 3-a. Aplicarea legii contravenționale în timp</i>	<i>21</i>
A. Intrarea în vigoare a normelor contravenționale	22
§1. Sediul materiei	22
§2. Domeniul de aplicare. Scopul reglementării	23
§3. Modul de calcul al termenelor	23
§4. Probleme legate de intrarea în vigoare secvențială a actului de reglementare contravențională	24
§5. Aprecierea urgenței	25
§6. Probleme speciale legate de actele administrației publice locale	26
B. Decontravenționalizarea. Aplicarea legii contravenționale mai favorabile	27

§1. Momentul săvârșirii contravenției _____	27
§2. Decontravenționalizarea (Dezincriminarea contravenției) _____	28
§3. Legea contravențională mai favorabilă <i>stricto sensu</i> ____	30
a) Sediul materiei. Interpretare _____	30
b) Criterii de stabilire a legii contravenționale mai favorabile _____	32
C. Alte probleme speciale legate de aplicarea în timp a normelor contravenționale _____	36
§1. Concursul de legi contravenționale în timp _____	36
§2. Legea contravențională temporară _____	37
§3. Leșirea din vigoare a normelor contravenționale ____	38
CAPITOLUL III. TRĂSĂTURILE ESENȚIALE ALE CONTRAVENȚIEI __	41
A. Tipicitatea _____	41
B. Vinovăția _____	42
C. Antijuridicitatea și imputabilitatea _____	43
§1. Opțiunea legiuitorului penal și aplicarea acesteia în dreptul contravențional _____	43
§2. Cauze care înlătură antijuridicitatea faptei _____	45
a) Legitima apărare _____	45
b) Starea de necesitate _____	46
c) Exercițarea unui drept/Îndeplinirea unei obligații ____	47
§3. Cauze care înlătură imputabilitatea faptei _____	47
a) Constrângerea fizică _____	47
b) Constrângerea morală _____	48
c) Cazul fortuit _____	49
d) Iresponsabilitatea _____	50
e) Intoxicația – Beția involuntară completă _____	51
f) Eroarea de fapt _____	52
g) Eroarea de drept _____	52
h) Infirmitatea _____	54
i) Minoritatea _____	54
§4. Constatarea cauzelor care înlătură antijuridicitatea și imputabilitatea faptei _____	55

CAPITOLUL IV. PLURALITATEA ÎN MATERIA

CONTRAVENȚIILOR	57
A. Pluralitatea de contravenienți	57
§1. Formele de participație sancționate în materie contravențională	57
§2. Autorii și coautorii unei contravenții	59
B. Pluralitatea de contravenții	61
§1. Sediul materiei	61
§2. Regula. Cumulul aritmetic	62
§3. Excepția. Cumulul aritmetic atenuat	62
§4. Situația sancționării unor ipoteze de „recidivă specială”	63

CAPITOLUL V. SANȚIUNILE CONTRAVENȚIONALE **65**

A. Principii	65
§1. Principiul legalității sancțiunii	65
§2. Principiul proporționalității sancțiunii	68
§3. Principiul unicității aplicării sancțiunii principale (<i>ne bis in idem</i>)	74
B. Sancțiunile principale	75
§1. Avertismentul	75
§2. Amenda	77
§3. Prestarea unei activități în folosul comunității	79
a) Condițiile de aplicare a sancțiunii	79
b) Prestarea activității în folosul comunității de către contravenientul minor	82
C. Sancțiunile complementare	82
§1. Confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contravenții	83
§2. Suspendarea, după caz, a avizului, acordului sau autorizației de exercitare a unei activități, suspendarea activității agentului economic, „retragerea temporară” a licenței sau a avizului pentru anumite operațiuni ori activități de comerț exterior	85

§3. Anularea, după caz, a avizului, acordului sau a autorizației de exercitare a unei activități, retragerea definitivă a licenței sau a avizului pentru anumite operațiuni ori pentru activități de comerț exterior _____	86
§4. Închiderea unității _____	87
§5. Blocarea contului bancar _____	87
§6. Desființarea lucrărilor și aducerea terenului în starea inițială _____	88
§7. Sancțiuni contravenționale complementare instituite prin legi speciale _____	89
D. Alte „măsuri” – efecte ale săvârșirii unei contravenții _____	89
§1. Domeniul construcțiilor _____	89
§2. Domeniul rutier _____	90
§3. Protecția consumatorilor _____	91
§4. Importanța practică a instituirii unor asemenea „măsuri” _____	91

PARTEA A II-A. DREPT CONTRAVENȚIONAL PROCEDURAL _____ 93

CAPITOLUL I. PROCEDURA DE CONSTATARE ȘI SANȚIONARE

A CONTRAVENȚIEI _____	95
<i>Secțiunea 1. Prescripția în materie contravențională _____</i>	<i>95</i>
A. Prescripția constatării contravenției și aplicării sancțiunii contravenționale _____	95
§1. Sediul materiei _____	95
§2. Obiectul prescripției. Momentul de la care curge termenul de prescripție. Clasificări ale contravențiilor _____	95
a) Tipul prescripției _____	95
b) Termenul și momentul de la care începe să curgă _____	96
§3. Contravențiile continue _____	97
a) Observații generale _____	97
b) Construirea fără autorizație sau cu încălcarea prescripțiilor acesteia: faptă instantanee ori continuă? _____	99
§4. Suspendarea cursului prescripției _____	100
a) Observații generale _____	100

b) Termenul special de un an de la săvârșirea faptei	__	102
§5. Termene speciale de prescripție	_____	102
§6. Prescripția celorlalte sancțiuni contravenționale	_____	103
§7. Chestiuni procedurale	_____	104
a) Modul de calcul al prescripției	_____	104
b) Mijlocul procedural prin care se poate invoca prescripția	_____	105
B. Prescripția executării sancțiunii contravenționale	_____	106
§1. Sediul materiei	_____	106
§2. Natura juridică a termenului prevăzut de art. 14 alin. (1)	_____	107
§3. Termenul de prescripție a executării sancțiunii contravenționale în cazul comunicării regulate a procesului-verbal	_____	108
§4. Mijlocul procedural prin care se constată caducitatea procesului-verbal (prescripția executării sancțiunii contravenționale)	_____	109
§5. Momentul în care procesul-verbal se consideră „comunicat”	_____	110
<i>Secțiunea a 2-a. Procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor. Natura juridică și forța probantă</i>	_____	111
A. Natura juridică	_____	111
§1. Procesul-verbal de contravenție – act administrativ individual	_____	111
§2. Distincția fundamentală act de drept material (substanțial) – act de procedură (procesual). Procesul-verbal – act de drept material	_____	112
B. Forța probantă	_____	113
§1. Două teorii posibile	_____	113
§2. Prezumția de nevinovăție (a contravenientului) versus presumția de legalitate (a procesului-verbal)	_____	114
a) Contravenientul beneficiază întotdeauna de prezumția de nevinovăție	_____	115

b) Trebuie făcută o distincție după cum procesul-verbal a fost încheiat pe baza constatării personale și directe a faptei de către agentul constator (i) sau o asemenea constatare directă și personală lipsește (ii) _____	115
<i>Secțiunea a 3-a. Condițiile de valabilitate ale procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor _____</i>	<i>117</i>
A. Condiția esențială de valabilitate. Săvârșirea unei contravenții – faptul generator al răspunderii contravenționale _____	117
§1. Faptul generator „abstract”: contravenția _____	117
§2. Faptul generator care „concretizează” răspunderea: procesul-verbal _____	118
B. Competența de a întocmi procese-verbale de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunilor contravenționale _____	119
§1. Caracterul „special” al competenței agenților constatori _____	119
§2. „Abilitarea”/„împuternicirea” de a întocmi procese-verbale de contravenție și natura sa juridică _____	121
a) Titularii „puterii de abilitare” _____	121
b) Natura juridică a „puterii de abilitare” _____	122
§3. Probleme speciale de partaj/suprapunere/delimitări de competență _____	123
a) Polițistul rutier și polițistul local _____	123
b) Polițistul rutier și operatorul radar aflat într-un alt loc _____	124
c) Reprezentantul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor (A.N.P.C.)/agentul constator în domeniul construcțiilor și instanța de judecată _____	124
d) Situația specială a constatării faptei și aplicării sancțiunii de către mai mulți agenți constatori _____	125
§4. Raportul dintre competența de a încheia un proces-verbal de contravenție și calitatea procesuală pasivă în plângerea contravențională _____	127

§5. Modalitatea de constatare a contravențiilor _____	127
a) Constatarea directă a contravenției de către agentul constatator _____	127
b) Constatarea contravenției în mod „indirect”, cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate _____	129
C. Forma procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor _____	129
§1. Aspecte generale _____	129
§2. Teoria nulităților de formă și procedură care afectează procesul-verbal de contravenție _____	132
a) Posibile teorii ale nulității actelor juridice _____	132
b) Posibile clasificări ale nulităților procesului-verbal de contravenție _____	134
c) Importanța practică a teoriei nulităților procedurale _____	135
§3. Mențiunile obligatorii a căror lipsă este sancționată cu nulitatea de către art. 17 _____	137
a) Mențiunea legată de persoana agentului constatator: „ <i>numele și prenumele</i> ” acestuia _____	137
b) Mențiunile legate de persoana contravenientului: numele, prenumele și (dacă este cazul) codul numeric personal ale contravenientului persoană fizică, respectiv denumirea și sediul contravenientului persoană juridică _____	140
c) Mențiunile privind circumstanțele de fapt: descrierea faptei și indicarea datei săvârșirii contravenției _____	145
d) Semnătura agentului constatator _____	157
§4. Constatarea nulității _____	162
§5. Mențiunile prevăzute la art. 16 ca obligatorii, dar care nu sunt sancționate de art. 17 cu nulitatea (expresă) _____	163
a) Mențiunile suplimentare legate de persoana agentului constatator: calitatea sa și instituția din care face parte _____	163

b) Mențiunile suplimentare legate de identificarea contravenientului _____	164
c) Mențiunile suplimentare legate de fapta săvârșită și de stabilirea caracterului său contravențional _____	166
§6. Alte formalități „procedurale” _____	168
a) Data întocmirii procesului-verbal _____	168
b) Mențiunea privind posibilitatea achitării în termen de 15 zile a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ _____	169
c) Termenul de exercitare a căii de atac _____	170
d) Instanța la care se depune plângerea _____	170
e) Indicarea societății de asigurări, în situația în care fapta a avut ca urmare producerea unui accident de circulație _____	170
§7. Semnarea procesului-verbal de către contravenient. Formalități alternative _____	171
a) Semnătura contravenientului _____	172
b) Semnătura martorului _____	173
c) Arătarea motivelor pentru care nu a putut fi îndeplinită niciuna dintre formalitățile analizate mai sus _____	178
D. Un element procedural specific contravențional: dreptul contravenientului de a formula obiecțiuni _____	179
§1. Observații teoretice _____	179
a) Sediul materiei. Aplicarea teoriei nulităților procedurale _____	179
b) Două situații diferite _____	180
c) Poziția Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	181
§2. Aspecte din practica judiciară _____	182
a) Obiecțiunile și recunoașterea (implicită a) faptei săvârșite _____	182
b) Obiecțiunile și forța probantă a procesului-verbal _____	184
c) Obiecțiunile și contravenienții care nu vorbesc limba română _____	185
d) Obiecțiunile și contravenienții persoane juridice _____	185

e) Obiecțiunile în cazul întocmirii procesului-verbal în lipsa contravenientului _____	186
E. Comunicarea procesului-verbal _____	187
§1. Aspecte generale _____	188
a) Organul obligat să efectueze comunicarea este cel care a aplicat amenda _____	188
b) Destinatarul comunicării _____	189
c) Termenul pentru comunicare _____	189
§2. Înmânarea procesului-verbal _____	190
§3. Situațiile în care se recurge la modalități subsidiare de comunicare _____	193
a) Modalitățile alternative și raporturile dintre ele. Cine poate face comunicarea. Sancțiune _____	193
b) Proba comunicării regulate a procesului-verbal de contravenție _____	194
§4. Trimiterea prin poștă, cu aviz de primire _____	195
§5. Afișarea procesului-verbal _____	197
a) Să se facă la domiciliul sau sediul contravenientului	197
b) Să fie consemnată într-un proces-verbal, semnat de cel puțin un martor _____	197
F. Elementele de oportunitate. Cuantumul sancțiunii _____	201
G. Modalitățile de încetare a efectelor juridice ale procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor _____	203
§1. Anularea _____	203
§2. Revocarea _____	204
§3. Executarea materială _____	206
§4. Caducitatea _____	206
a) Necomunicarea procesului-verbal în termenul legal _____	206
b) Decesul contravenientului _____	207
c) Intervenția unei legi contravenționale mai favorabile _____	208

CAPITOLUL II. PROCEDURA CONTENCIOASĂ**DE CONTESTARE A PROCESULUI-VERBAL. PLÂNGEREA
CONTRAVENȚIONALĂ _____ 209**

<i>Secțiunea 1. Depunere și conținut</i> _____	209
A. Obiectul plângerii contravenționale _____	209
B. Termenul de introducere a plângerii contravenționale _____	211
C. Calitatea procesuală activă _____	214
§1. Persoanele expres indicate în conținutul art. 31 din O.G. nr. 2/2001 _____	214
§2. Alte persoane decât cele expres indicate în conținutul art. 31 din O.G. nr. 2/2001 _____	214
D. Depunerea plângerii contravenționale _____	217
E. Caracterul suspensiv de executare al plângerii contravenționale _____	219
§1. Premise _____	219
§2. Caracterul suspensiv în cele două ipoteze speciale reglementate de teza a II-a a art. 32 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001 _____	220
a) Suspendarea executării despăgubirii _____	220
b) Suspendarea măsurii confiscării _____	221
§3. Raporturile dintre caracterul suspensiv al plângerii și măsura suspendării dreptului de a conduce autovehicule _____	222
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura judecării plângerii în primă instanță</i> _____	222
A. Instanța competentă să soluționeze plângerea contravențională _____	223
B. Părțile în litigiul contravențional _____	224
§1. Reclamantul _____	224
§2. Pârâtul _____	224
§3. Chematul în garanție _____	225
§4. Intervenientul voluntar _____	225
C. Alți participanți la judecată. Probleme legate de persoanele propuse ca martori _____	226
§1. Observații generale _____	226

§2. Ascultarea martorilor a căror credibilitate este pusă sub semnul întrebării _____	227
a) Martorii aflați în relație de rudenie ori afinitate (neprohibită) sau de prietenie cu contravenientul _____	227
b) Martorii aflați în relație de dușmănie cu contravenientul _____	229
D. Administrarea probațiunii _____	229
E. Limitele competenței primei instanțe de a se pronunța în materie contravențională _____	231
§1. Aspecte generale. Raporturile plângerii contravenționale cu acțiunea în contenciosul administrativ _____	231
§2. Limitele controlului „de plină jurisdicție”. Imposibilitatea schimbării încadrării juridice a faptei. Principiul <i>non reformatio in pejus</i> _____	232
§3. Întinderea prerogativei de a „hotărî asupra sancțiunii”. Posibilitatea instanței de a înlătura sancțiunile complementare stabilite de lege cu caracter obligatoriu (imperativ) _____	235
§4. Limite ale puterii instanței de a suspenda judecata plângerii contravenționale _____	236
F. Taxa de timbru. Soluționarea cu precădere a plângerilor contravenționale _____	238
§1. Taxa de timbru _____	238
§2. Soluționarea „cu precădere” a plângerilor contravenționale _____	239
<i>Secțiunea a 3-a. Căile de atac</i> _____	240
A. Instanța competentă și termenul de declarare a căii de atac _____	240
B. Motivarea apelului _____	241
C. Raporturile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 cu Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, din perspectiva lipsei caracterului de „lege organică” _____	242
§1. Expunerea problemei _____	242
§2. Soluția propusă _____	244

CAPITOLUL III. PROCEDURA DE EXECUTARE A SANȚIUNILOR

CONTRAVENȚIONALE	247
A. Executarea benevolă	247
§1. Executarea benevolă diminuată	247
§2. Executarea benevolă integrală	247
B. Executarea silită	248
§1. Executarea silită tipică	248
a) Titlul executoriu	248
b) Executarea sancțiunii avertismentului	249
c) Executarea sancțiunii amenzii contravenționale. Modalitățile de executare silită	249
d) Executarea silită a obligației constând în plata unei sume de bani în materie contravențională, alta decât amenda	251
e) Executarea sancțiunii prestării unei activități în folosul comunității	252
f) Executarea sancțiunilor contravenționale complementare	254
§2. Executarea silită atipică	257
C. Contestația la executare	257

ANEXĂ. Ordonanța Guvernului nr. 2/2001

privind regimul juridic al contravențiilor	261

B. Competența de a întocmi procese-verbale de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunilor contravenționale

§1. Caracterul „special” al competenței agenților constataatori

96. Potrivit formulei doctrinare bine cunoscute, condițiile de valabilitate a actelor administrative sunt respectarea competenței (i), a formei și a procedurii de emitere a actului (ii), a conformității conținutului actului cu actele juridice cu forță superioară (obiectul licit) (iii), precum și cu scopul legii (cauza licită) (iv)¹.

Competența reprezintă o condiție esențială de valabilitate a oricărui act administrativ, deci și a procesului-verbal de constatare a contravenției, reglementată de art. 15 din ordonanță care vorbește despre **agenții constataatori**.

Din punctul de vedere al competenței acestora, ar trebui să distingem între agenți constataatori cu **competență generală** (deci care pot constata orice fel de contravenție, chiar dacă această abilitare a lor nu este prevăzută într-un text normativ special, excepție făcând acele contravenții ale căror constatare și sancționare sunt date expres în competența unor agenți constataatori anume arătați și desemnați exclusiv) și agenți constataatori cu **competență specială** (care pot constata numai contravenții expres arătate în acte normative speciale)². Din redactarea alin. (1) al art. 15 din ordonanță se deduce însă concluzia că **toți agenții constataatori au competență specială**, întrucât această abilitare a lor trebuie prevăzută expres în actul normativ special care stabilește și sancționează contravenții. În plus, textul art. 15 este redactat destul de confuz, astfel încât, chiar în lipsa stipulației de la alin. (1), ar fi greu de stabilit care organe administrative au competență generală și care au o competență specială.

¹ R.N. PETRESCU, *Drept administrativ*, Ed. Hamangiu, București, 2009, p. 317 și urm.; I. IOVĂNAȘ, *Considerații teoretice cu privire la răspunderea administrativă*, teză de doctorat, Cluj-Napoca, 1968, p. 35 și urm.; OV. PODARU, *Actul administrativ. Repere..., Tomul 1, op. cit.*, nr. 95 și urm.

² Pentru clasificarea competenței, a se vedea T. DRĂGANU, *op. cit.*, p. 114 și urm.; R.N. PETRESCU, *op. cit.*, p. 35; I. IOVĂNAȘ, *op. cit.*, p. 38; OV. PODARU, *Actul administrativ. Repere..., Tomul 1, op. cit.*, nr. 124.

Astfel, raportat la prevederile alin. (1), potrivit cărora procesul-verbal trebuie să fie încheiat de „persoanele *anume prevăzute* în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția” [s.n.], concluzia corectă este aceea că **nu există agenți constatați cu competență generală**, chiar dacă, pe plan local, am putea fi tentați să considerăm că *primarii* ar avea o asemenea competență. Astfel, nu există agenți constatați care să poată constata contravenții în baza unei reglementări generale, ci numai în baza unei prevederi exprese din actul normativ special care reglementează și sancționează contravenția respectivă.

De asemenea, în continuarea aceleiași idei, ar trebui să conchidem, raportat la prevederile legate de *ofițerii și subofițerii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*¹, că, deși aceștia au, aparent, cea mai largă competență în domeniul contravențional, totuși, și în domeniile expres arătate de alin. (3) al art. 15 din ordonanță (apărarea ordinii publice; circulația pe drumurile publice; regulile generale de comerț; vânzarea, circulația și transportul produselor alimentare și nealimentare, țigărilor și băuturilor alcoolice), este necesar ca, în actele normative care reglementează în mod special aceste domenii, să se stipuleze, de asemenea, că ofițerii și subofițerii în discuție pot constata contravenții. În realitate, raportat și la principiile care guvernează relația între o reglementare generală și una specială, concluzia corectă trebuie să fie următoarea: acești ofițeri sau subofițeri pot fi agenți constatați numai dacă actul normativ special – care, pentru a putea deroga de la reglementarea generală, trebuie să aibă cel puțin forța juridică a unei legi ordinare – nu stabilește o competență exclusivă în sarcina altor autorități administrative.

¹ Ministerul Afacerilor Interne s-a înființat prin reorganizarea Ministerului Administrației și Internelor, prin O.U.G. nr. 96/2012.

§2. „Abilitarea”/„împuternicirea” de a întocmi procese-verbale de contravenție și natura sa juridică

a) Titularii „puterii de abilitare”

97. Pentru ca o persoană să fie agent constatator, trebuie să primească o „abilitare”/„împuternicire” în acest sens de la persoanele anume arătate în art. 15. Astfel, dețin puterea de abilitare:

a) miniștrii și alți conducători ai autorităților administrației publice centrale;

b) prefectii;

c) președinții consiliilor județene;

d) primarii, inclusiv primarul general al municipiului București;

e) alte persoane prevăzute în legi speciale¹.

Încă din acest moment se ridică o întrebare, al cărei răspuns nu pare a fi facil: aceste persoane, ele însele, pot fi agenți constatare? Soluția ar putea fi atât una pozitivă, întemeiată pe principiul *qui potest plus potest et minus* (deci, de vreme ce el poate împuternici o altă persoană să constate contravențiile, rezultă că deține chiar el această putere, în mod originar) sau pe un altul – *nemo dat quod non habet*, dar și una negativă, întemeiată pe interpretarea *ad litteram* a voinței legiuitorului, care, atunci când a vrut ca și aceste autorități administrative să poată constata contravenții, a arătat-o în mod expres: este cazul primarilor. Totuși, prima variantă este cea corectă, argumentul în sens contrar putând fi combătut, întrucât, de vreme ce aceia care abilitază pot împuternici orice persoană, nimic nu îi împiedică să se „autoabiliteze”; ar fi, desigur, doar o formalitate inutilă, lucru care confirmă ideea că aceste autorități administrative au, prin lege, posibilitatea de a constata contravenții, legiuitorul alegând însă formulări nefericite

¹ Prevederea doar lasă o posibilitate deschisă în acest sens, căci, la o simplă privire aruncată peste legislația de specialitate, se poate observa că, în situația contravențiilor reglementate prin acte ale autorităților centrale, persoana abilitată să împuternicească agenți constatare este un ministru, în vreme ce, în situația contravențiilor reglementate prin acte ale autorităților publice locale, această persoană este președintele consiliului județean ori primarul.

pentru a-și exprima intențiile¹. În realitate, titularii „dreptului de a abilita” sunt cei care dețin competența originară de sancționare contravențională, competență exercitată însă, în cvasi-unanimitatea situațiilor, prin „interpuși” – agenții constatatori „abilitați” în acest sens².

b) Natura juridică a „puterii de abilitare”

98. „Abilitarea”/„împuternicirea” despre care vorbește art. 15 este, ca natură juridică, o **delegare de semnătură**, iar nu una de atribuții³, prin urmare, primarul, de pildă, chiar după ce abilitază mai multe persoane pentru a constata anumite contravenții, poate, el însuși, să constate aceleași fapte antisociale.

Totodată, pentru ca abilitarea să fie legală, este necesar ca delegarea de semnătură să se dispună doar către funcționarii care dețin anumite competențe în materia în care urmează să constate săvârșirea contravențiilor. Spre exemplu, primarul nu poate să delege atribuția de constatare a contravențiilor reglementate de Legea nr. 50/1991 către funcționari din domeniul salubrității, care nu au atribuții în sfera urbanismului. Acest lucru este de altfel consacrat și în art. 157⁴ C. adm., în

¹ Problema este, desigur, mai mult teoretică, întrucât extrem de rar s-ar putea vedea în practică un ministru ori un prefect care să constate o contravenție și să aplice o amendă contravențională, date fiind atribuțiile lor, și așa destul de numeroase și de greu de îndeplinit în mod corespunzător.

² OV. PODARU, R. CHIRIȚĂ, I. PĂSCULEȚ, A. BACHIȘ, *op. cit.*, p. 213-214.

³ Deosebirea dintre cele două tipuri de transmitere a competenței organelor administrative constă în aceea că, în situația delegării de atribuții, organul care delegă se dezinvestește de atribuțiile transmise, neputându-le exercita în continuare, în vreme ce, în situația delegării de semnătură, delegantul poate exercita atribuțiile transmise, în paralel cu organul abilitat (pentru detalii, a se vedea și OV. PODARU, *Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale comentată*, Ed. Sfera juridică, Cluj-Napoca, 2004, p. 163-164; OV. PODARU, *Actul administrativ. Repere..., Tomul 1, op. cit.*, nr. 113).

⁴ Art. 157 alin. (1): „Primarul poate delega, prin dispoziție, atribuțiile ce îi sunt conferite de lege și alte acte normative viceprimarului, secretarului general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, conducătorilor compartimentelor funcționale sau personalului din aparatul de specialitate, administratorului public, precum și conducătorilor instituțiilor și serviciilor publice

care se arată expres că primarul își poate delega atribuțiile către diverși funcționari din aparatul de specialitate, în funcție de competențele care le revin în domeniile respective.

§3. Probleme speciale de partaj/suprapunere/delimitări de competență

a) Polițistul rutier și polițistul local

99. În urmă cu câțiva ani, instanța noastră supremă a tranșat, pe calea unei soluții pronunțate în recurs în interesul legii¹, problema competenței de a solicita proprietarului sau deținătorului mandatat al unui vehicul comunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, precum și de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate, stabilind că ea aparține exclusiv polițiștilor rutieri, deci nu și polițiștilor locali. Am considerat demnă de semnalat această decizie, deoarece ea vine să înlăture o posibilă confuzie și stabilește cu claritate faptul că polițiștii rutieri nu pot fi confunțați cu polițiștii locali, iar dacă primii au o competență generală în constatarea contravențiilor prevăzute de legislația rutieră, cei din urmă au o competență restrânsă la anumite contravenții rutiere prevăzute expres de lege².

de interes local, în funcție de competențele ce le revin în domeniile respective”.

¹ A se vedea I.C.C.J., compl. RIL, dec. 11/2017 (M. Of. nr. 750 din 19 septembrie 2017).

² Potrivit art. 7 lit. h) din Legea nr. 155/2010 (republicată în M. Of. nr. 399 din 8 mai 2014), în domeniul circulației pe drumurile publice, poliția locală constată contravenții și aplică sancțiuni pentru încălcarea normelor legale privind oprirea, staționarea, parcarea autovehiculelor și accesul interzis, având dreptul de a dispune măsuri de ridicare a autovehiculelor staționate neregulamentar.

b) Polițistul rutier și operatorul radar aflat într-un alt loc

100. În cazul contravențiilor care se constată cu **mijloace tehnice omologate**, instanța supremă a tranșat această problemă pe calea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept¹, stabilind că, „(...)”, polițistul rutier poate încheia procesul-verbal de constatare și sancționare a contravenției pe baza informațiilor comunicate prin radio de către operatorul radar, aflat în alt loc decât acela în care se afla polițistul rutier”. În motivarea soluției s-a reținut, în esență, că aceste contravenții nu sunt constatate de către agentul constatare prin propriile simțuri, ci prin intermediul unor mijloace tehnice, astfel că procesul-verbal încheiat într-o astfel de situație nu se bucură, **singur**, de prezumția de autenticitate și veridicitate, sarcina probei aparținând emitentului procesului-verbal, care este obligat să pună la dispoziția instanței înregistrările radar.

c) Reprezentantul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor (A.N.P.C.)/agentul constatare în domeniul construcțiilor și instanța de judecată

101. O situație interesantă de scindare de competență în materie contravențională este cea reglementată de art. 8-13 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori². Potrivit acestor texte de lege, controlul respectării prevederilor legii în discuție se face de reprezentanții împuterniciți ai A.N.P.C., precum și de specialiști autorizați ai altor organe ale administrației publice, potrivit competențelor. În măsura în care aceste organe constată utilizarea unor contracte de adeziune care conțin clauze abuzive, încheie un proces-verbal în acest sens și sesizează tribunalul de la domiciliul sau, după caz, sediul profesionistului, solicitând încetarea utilizării clauzelor abuzive pentru viitor și modificarea contractelor aflate în curs de executare, prin eliminarea clauzelor abuzive. Dacă, la rândul ei, instanța sesizată constată existența clauzelor abuzive, obligă profesionistul să modifice toate contractele de adeziu-

¹ I.C.C.J., compl. DCD, dec. nr. 4/2017, M. Of. nr. 168 din 8 martie 2017.

² Republicată în M. Of. nr. 543 din 3 august 2012.

ne în curs de executare, să elimine clauzele abuzive din contractele preformulate, destinate a fi utilizate în cadrul activității profesionale, precum și să publice pe site-ul propriu hotărârile judecătorești rămase definitive și, totodată, aplică și amenda contravențională prevăzută la art. 16 alin. (1) din lege. În situația în care constată inexistența clauzelor abuzive, instanța anulează procesul-verbal¹. Din această reglementare reiese că competența de a constata contravenția aparține A.N.P.C., în vreme ce sancțiunea este aplicată de instanța de judecată. Cu toate acestea, instanța nu aplică automat sancțiunea, ci este obligată, mai întâi, să verifice realitatea celor constatate de A.N.P.C.

De menționat că o situație asemănătoare (poate chiar mai complexă) o întâlnim în domeniul construcțiilor, unde agentul constator are atribuții exclusiv de constatare a contravenției, primarul ori conducătorul compartimentului de urbanism poate aplica doar sancțiunea principală (amenda), în vreme ce doar instanța de judecată aplică sancțiunea complementară a desființării construcției [art. 27 alin. (3) și (5) și art. 32 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții]. Opțiunea legiuitorului este fundamentată, probabil, pe o oarecare neîncredere în „abilitățile” agenților constatori de a aplica sancțiuni de o gravitate însemnată sau care au un puternic impact social².

d) Situația specială a constatării faptei și aplicării sancțiunii de către mai mulți agenți constatori

102. În anumite domenii speciale (concurență, energie, protecția consumatorilor), caracterizate printr-un nivel înalt de complexitate, reglementările stabilesc că atribuțiile în materie contravențională se exercită în comun, de mai mulți agenți constatori, fie că este vorba despre un organ colegial, fie că, pur și simplu, este vorba despre o pluralitate de agenți constatori constituită *ad hoc* (potrivit unor

¹ Pentru o analiză a naturii acestei acțiuni, a se vedea L. MIHALI-VIORESCU, *Clauzele abuzive în contractele de credit*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 243-250.

² Pentru dezvoltări, a se vedea Ov. PODARU, R. CHIRIȚĂ, I. PĂSCULEȚ, A. BACHIȘ, *op. cit.*, p. 218-222.

reguli stabilite de lege). De pildă, în materia concurenței, potrivit art. 60 din Legea nr. 21/1996, „Contravențiunile prevăzute în prezenta lege se constată și se sancționează de către Consiliul Concurenței în plen, comisii sau prin inspectorii de concurență”, următoarele alineate făcând delimitările necesare. De asemenea, în materia energiei, potrivit art. 9 alin. (11) din Ordinul nr. 25/2017 privind aprobarea Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie¹, „Pentru faptele de natura celor prevăzute la alin. (7), membrii echipei de investigație aplică sancțiunea contravențională, stabilită și individualizată de către Comitetul de reglementare al ANRE, prin încheierea unui proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției (...)”. În fine, Procedura cadru privind activitatea de supraveghere și control ANPC, stabilită în materia protecției consumatorilor, prin Ordinul nr. 1601/2024² dispune, la pct. 12.2., că „Pregătirea acțiunilor de control se face de către *comisarul șef adjunct/coordonator, împreună cu comisarii (...)*” coroborat cu pct. 3, subpct. 7: „Echipa de control va fi formată, de regulă, din *minimum doi comisari*”. Deși situațiile sunt diferite, ele au în comun faptul că la constatarea și sancționarea contravențiilor participă mai multe persoane care au calitatea de „agenți constataatori”, fie că în concret se numesc inspectorii, investigatorii sau comisarii. Și problema care se ridică este aceea de a stabili care este viciul, respectiv sancțiunea care afectează procesul-verbal de contravenție în situația în care doar unul dintre aceștia, din varii motive, are o competență viciată.

Într-o asemenea situație, la o analiză mai atentă, nu este vorba despre competența agenților constataatori, ci despre *compunerea* organului care constată contravenția. Însă, în lipsa unui Cod de procedură administrativă (sau a unor reglementări speciale) care să stabilească sancțiunea aplicabilă unui viciu legat de această compunere, se ridică problema stabilirii normelor juridice incidente. Și, raportat la prevederile art. 47 din O.G. nr. 2/2001 care face trimitere, ca drept comun procedural, la normele Codului de procedură civilă, ținând cont și de

¹ M. Of. nr. 260 din 13 aprilie 2017.

² M. Of. nr. 1252 din 12 decembrie 2024.

faptul că un asemenea viciu este unul procedural (chiar dacă unul de procedură „administrativă”), trebuie să aplicăm prin analogie (permisă chiar de art. 47 menționat) regulile nulității prevăzute în art. 174 și urm. C. proc. civ. Prin urmare, (i) nulitatea este una *absolută* (din perspectiva nulităților procedurale), întrucât, în mod evident, necesitatea desemnării (într-o postură care-i permite să constate/sanționeze o contravenție) a unei persoane care să îndeplinească toate condițiile legale este instituită în interes public – art. 174 alin. (2) C. proc. civ., respectiv (ii) *necondiționată de o vătămare*, întrucât, fiind vorba de compunerea organului administrativ, trebuie asimilată regula de la 176 pct. 4 C. proc. civ.; (iii) ea poate fi invocată atât de *contravenient*, cât și de *instanță, din oficiu, în orice stare a litigiului contravențional*, similar viciilor menționate de art. 17 din O.G. nr. 2/2001.

§4. Raportul dintre competența de a încheia un proces-verbal de contravenție și calitatea procesuală pasivă în plângerea contravențională

103. În practica judiciară pot apărea confuzii regretabile între cele două noțiuni. Însă, distincția dintre ele ar trebui să fie simplă: agentul constator este *semnatarul* procesului-verbal. *Pârâțul* este organul administrativ/persoana juridică de drept public din care face parte acesta.

§5. Modalitatea de constatare a contravențiilor

a) Constatarea directă a contravenției de către agentul constator

104. O dispută interesantă s-a creat în doctrină cu privire la aspectele centrate pe ideea de „**flagrant**” și de „**constatare cu propriile simțuri**” a contravenției¹. În mod corect s-a arătat că, pe de o parte,

¹ Pe larg, a se vedea AL. ȚICLEA, I.D. TĂRĂCILĂ, I. NIȚĂ STAN, C. RUJOIU, M. CORBU, *Răspunderea contravențională*, Ed. Atlas Lex, București, 1995, p. 56; C. DRĂGHICI, C.V. DRĂGHICI, A. IACOB, R. CORCHEȘ, *Drept contravențional*, Ed. Tritonic, București, 2003, p. 71-73.

(i) cele două noțiuni nu se confundă, căci pot exista contravenții care să fie constatate cu propriile simțuri de către agenții constatatari, chiar dacă nu au fost surprinse în flagrant (în materia construcțiilor, a contabilității etc., ele rezultând în mod indubitabil din evidența lucrurilor). Astfel, chiar dacă o contravenție a fost deja săvârșită, consecințele sale produse (vizibile) pot fi constatate ulterior, cu propriile lor simțuri, de către agenții constatatari, care astfel pot aplica o sancțiune autorului (descoperit) al faptei. Pe de altă parte, (ii) pot fi sancționate acele contravenții susceptibile a fi constatate de către agenți direct, cu propriile lor simțuri, chiar dacă nu sunt flagrante¹. Raționamentul nu este însă dus mai departe. Continuarea analizei conduce la concluzia că sunt posibile trei ipoteze distincte:

(i) în cazul contravențiilor continue (de pildă, călătoria fără legitimație cu mijloacele de transport în comun etc.), ele pot fi constatate personal și în flagrant, pe tot timpul desfășurării lor, până la epuizare;

(ii) în cazul contravențiilor instantanee (ori continue, după epuizare), ale căror efecte se prelungesc în timp, astfel încât pot fi constatate de către agent personal, chiar ulterior comiterii (de exemplu: cele la regimul construcțiilor, după edificarea acestora, ori cele la regimul contabilității), ele pot fi sancționate și ulterior momentului săvârșirii, cu condiția să nu se fi prescris;

(iii) în cazul celorlalte contravenții (continue sau instantanee), ale căror efecte nu mai sunt vizibile după consumare sau epuizare, o cutumă s-a format în sensul că agentul constator, de vreme ce nu poate constata cu propriile lui simțuri contravenția ori efectele ei negative, nu va putea aplica nicio sancțiune. O asemenea practică administrativă nu este neapărat bine-venită, riscând să lase nesancționate o serie de comportamente antisociale pentru simplul motiv că, deși săvârșirea lor este certă, ele nu au avut loc în prezența unui agent constator. Ar fi mai corect ca, atunci când dispun de probe convingătoare cu privire la săvârșirea unei anumite contravenții (inclusiv postări – făcute de contravenient ori de terți pe rețelele de socializare, înregistrări video pe camerele publice), agenții constatatari să le sanc-

¹ Ar fi fost astfel inechitabil ca o persoană care a săvârșit indubitabil o contravenție să nu poată fi sancționată pentru că nu a fost prinsă în flagrant.

ționeze, menționând în procesul-verbal probele pe baza cărora acesta a fost încheiat. Desigur că, după cum am arătat mai sus, dacă într-o asemenea situație se formulează plângere contravențională, organul din care face parte agentul constator va trebui să propună, iar instanța să administreze și probele pe baza cărora a fost încheiat procesul-verbal.

b) Constatarea contravenției în mod „indirect”, cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate

105. O situație specială se întâlnește în cazul acelor contravenții care se constată cu ajutorul unor mijloace tehnice, cum ar fi camerele video sau înregistrările audio (pentru contravențiile pentru care sonorul este suficient, de obicei cele împotriva ordinii și liniștii publice). Într-o asemenea situație, dat fiind caracterul „obiectiv” al acestor mijloace tehnice, credem că este pe deplin legal ca agentul constator să încheie procesul-verbal pe baza celor astfel constatate, chiar dacă nu se poate vorbi propriu-zis despre o constatare a faptei prin propriile simțuri, în chiar momentul săvârșirii acesteia, și nici despre o faptă ale cărei efecte s-ar prelungi în timp.

În plus, mai trebuie semnalat și faptul că, uneori, în practica administrativă, pentru a se constata anumite fapte care ar întruni trăsăturile unor contravenții, se apelează la așa-numitele **note de constatare** care, ulterior, se vor constitui în anexe la procesul-verbal. În consecință, este suficient să existe contravenția în momentul redactării notei de constatare, fiind irelevant dacă, ulterior, în momentul redactării procesului-verbal, trăsăturile unei contravenții mai sunt sau nu întrunite.

C. Forma procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor

§1. Aspecte generale

106. Respectarea **formei și a procedurii** prevăzute de lege reprezintă, după cum am mai arătat și mai sus, a doua condiție de valabilitate a actelor administrative. Astfel, procesul-verbal, ca orice act

administrativ, trebuie să îmbrace **forma scrisă**. Mai mult, de regulă, procesul-verbal se completează pe un **formular tipizat**, particularizat în funcție de natura contravențiilor dintr-un anumit domeniu.

Mai înainte însă de a trece la analiza **mențiunilor** pe care acesta trebuie să le conțină, este necesar a fi clarificată o problemă care ține de aspectul formal general al procesului-verbal: ce influență au **ștersăturile** sau **completările** ulterioare asupra procesului-verbal? Ideal ar fi, astfel cum remarcă unii autori¹, ca, în acel moment, agentul constatator să „anuleze” procesul-verbal început (adică să considere înscrisul ca fiind compromis) și să treacă la redactarea altuia. În tăcerea dispozițiilor ordonanței însă, în fața unui proces-verbal ilizibil sau care cuprinde ștersături ori completări, trebuie să facem distincție între mai multe situații diferite:

a) dacă *ștersăturile ori completările nu există pe toate exemplarele procesului-verbal*, acesta ar trebui anulat (evident, dacă se referă la mențiunile esențiale²), întrucât nu se poate determina cu certitudine care dintre exemplare reflectă realitatea și deci trebuie luat în considerare;

b) în caz contrar, procesul-verbal trebuie anulat numai în situația în care *ștersăturile sau completările fac ca procesul-verbal să fie parțial ilizibil*, astfel încât unele dintre mențiunile obligatorii ar avea de suferit. Aplicând același raționament, soluția trebuie aplicată și în situația în care nu există nicio ștersătură ori corectură, însă pur și simplu scrisul agentului constatator nu poate fi citit (este ilizibil).

Articolul 16 nu face altceva decât să stabilească anumite condiții formale pe care trebuie să le îndeplinească procesul-verbal. Sintetizându-le, vom desprinde următoarele categorii de **mențiuni**:

a) cele **referitoare la agentul constatator**: numele, prenumele, calitatea și instituția din care face parte acesta;

b) cele **referitoare la contravenient**: numele, prenumele, domiciliul și codul numeric personal – pentru *cetățenii români cu domiciliul în*

¹ C. DRĂGHICI, C.V. DRĂGHICI, A. IACOB, R. CORCHEȘ, *op. cit.*, p. 79.

² De pildă, pe cele două exemplare sunt două date diferite de săvârșire a contravenției ori fapta este mai explicit descrisă pe unul dintre exemplare (al agentului constatator) sau prenumele contravenientului nu coincide etc.

țară; datele din pașaport ori din alt document de trecere a frontierei – pentru *contravenienții cetățeni străini, cetățeni români cu domiciliul în străinătate ori apatrizi*; datele de identificare a părinților/reprezentanților/ocrotitorilor – pentru *contravenienții minori*; denumirea, sediul, numărul de înmatriculare în registrul comerțului și codul fiscal, precum și datele de identificare a persoanei care o reprezintă – pentru *contravenienții persoane juridice*;

c) cele **referitoare la fapta** care întrunește trăsăturile constitutive ale unei contravenții: descrierea acesteia, cu indicarea datei, orei și locului în care a fost săvârșită, precum și arătarea împrejurărilor ce pot servi la aprecierea gravității ei și la evaluarea eventualelor pagube pricinuite (temeiul de fapt al întocmirii procesului-verbal); indicarea actului normativ prin care se stabilește și se sancționează contravenția (temeiul de drept al acestuia);

d) **mențiuni procedurale**: data și locul unde este încheiat procesul-verbal, posibilitatea achitării, în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal, a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ; termenul de exercitare a căii de atac și instanța la care se depune plângerea, respectiv, când este cazul, indicarea societății de asigurări, în situația în care fapta a avut ca urmare producerea unui accident de circulație. În plus, potrivit art. 11 din Legea nr. 203/2018¹, pentru a fi introdus în sistemul informatic, procesul-verbal trebuie să conțină și următoarele informații necesare efectuării plății: seria de evidență unică a procesului-verbal de contravenție; contul unic și codul IBAN al acestuia; suma de plată reprezentând amenda aplicată; suma de plată reprezentând jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege și alte informații necesare, stabilite prin normele de aplicare a legii, care nu afectează drepturile contravenientului.

¹ M. Of. nr. 647 din 25 iulie 2018.